

Velja v Ljubljani in

po pošti:

celo leto . . . K 120—
pol leta . . . 60—
četrt leta . . . 30—
za mesec . . . 10—

Za inozemstvo:

celo leto . . . K 140—
pol leta . . . 70—
četrt leta . . . 35—
za mesec . . . 21—

JUGOSLAVIJA

Plačano do

Ljubljana knjižnica

Ljubljana.

Na pismene naročbe brez pošiljate denarja se ne moremo ozirati.

Novi naročniki naj pošiljajo naročnino po nakaznici.

Oglaš se zaračunajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 65 mm širok prostor za enkrat 1 K, za večkrat popust.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/1. Telefon št. 560. — Upravništvo je na Marijinem trgu št. 8. Telefon št. 44.

Izhaja vsak dan zjutraj.
Posamezna številka velja 60 vin.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Jadransko vprašanje odgojeno. — Nadaljevanje pogajanj v Beogradu?

LDU Split, 16. Agencija Stefani javlja iz Pariza: Razgovori v jadranskem vprašanju so odgojeni. Dr. Trumbić je izročil noto, v kateri zahteva modifikacije načrta. Niti je bilo rekel, da je pripravljen odgovoriti v Beograd, da se pogaja glede trgovske pogodbe z Jugoslavijo.

LDU Beograd, 16. Iz Londona javljajo, da se na konferenci predsednikov še ni razpravljalo o jadranskem vprašanju. Naša poslanika Pašić in dr. Trumbić sta imela več sestankov s francoskimi in angleškimi državniki.

Ruski boljševiki za naše pravice.

LDU Trst, 16. febr. Včerajšnja „Edinost“ prinaša dopis iz Florence, ki se bavi z vtisi zadnjega zasedanja italijanske poslanske zbornice. Med drugim navaja dopis sledeče: Ko je v seji dne 6. t. m. poslanec Colonna di Cesaro (nečak Sonnina in prijatelj Scialoja) očital Nittiju, da je preveč popustil imperijalističnim zavetnikom, je toplo priporočal približanje Italije k sovjetski Rusiji in prebral med splošno pozornostjo vse zbornice pismo ruskega komisarja za zunanje posle Čičerina, naslovljeno na italijansko vlado, kjer pravi Čičerin, da bi ruskega naroda nič ne ločilo od italijanskega, posebno če bi se uredila vsa vprašanja, ki zadevajo Slovence. Ta del pisma je tako važen za umevanje ruskega stališča

napram jadranskemu vprašanju, da ga je Agencija Stefani zatajila. Dejstvo je torej 1. da se Rusija živo zanima za potek pogajanj med Jugoslovenci in Italijani, 2. da Ljeningova Rusija ni pozabila bratske krvi, ki veže vse Slovane, 3. da razmere v zasedenem ozemlju niso le notranja zadeva Italije, pač pa tvorijo točko razpravljanj ne samo pri ententi, ampak tudi za Rusijo, ki je izključena od mirovne konference; 4. da je razmerje med Italijo in Rusijo v ozki zvezi z ureditvijo vprašanj, ki zadevajo Slovence. Posledice teh dejstev so jasne, končuje dopis. Ali jih bodo v Rimu pravično cenili in upoštevali? Največje zlo za vsa Italijo bi bilo, če bi jih ne upoštevali.

AMERIŠKA NOTA UČINKOVALA KOT BOMBA.

LDU Amsterdam, 16. februarja. „Morning Post“ poroča, da je ameriška nota, ki protestira proti rešitvi jadranskega vprašanja, na konferenci alirancev v soboto učinkovala, kakor bomba. Noto je podpisal Lansing isti dan, ko je odstopil.

ANTANTA POPUŠČA V VPRAŠANJU VOJNIH KRIVCEV.

LDU Pariz, 16. februarja. Agence Havas poroča: Nota zaveznikov glede izročitve vojnihih krivcev ugotavlja, da izjavlja Nemčija, da ji ni mogoče izpolniti obveznosti, katere ji nalagajo členi 228 do 230 mirovne pogodbe. Zavezniki si pridržujejo, poslužiti se svojih pravic, medtem pa jemljejo v vednost, da namerava Nemčija pred državnim sodiščem v Lipskem uvesti sodno postopanje za najobsejnejši jamstvo, ki se sklada z izvedbo mirovne pogodbe, ter prepuščajo Nemčiji vso odgovornost. Mešana medzavezniška komisija bo naznanila Nemčiji točko obtožbe

proti onim obdolžencem, katerih krivdo bo treba ugotoviti potom preiskave. Zavezniki poudarjajo formalno, da predlagano postopanje nikakor ne more ukiniti določb členov 228 do 230 mirovne pogodbe ter si pridržuje pravico, da bodo ocenjevali dobro vero Nemčije po njenih dejanjih. Ako bi sodno postopanje ne končalo z direktnim končevanjem in kaznovanjem obdolžencev, bodo zavezniki poverili s tem lastna sodišča.

ANTANTINO ČASOPISJE PROTI PROTEŽIRANJU MADJARSKE.

LDU Beograd, 16. »Beogradski Dnevnik« javlja: po poslednjih vestih iz Londona in Pariza naglašajo zavezniško časopisje, da se interesi Juoslovije, Čehoslovake in Rumunije ne smejo žrtvovati madžarskim zahtevam, ker odpada velik del odgovornosti za vojno na Madžare, ki se danes s svojim držanjem kažejo, da se ne more računati na njihovo lojalnost.

VESNIČ VRNIL MANDAT. — SREČO POIZKUSI PROTIČ.

Beograd 17. (Izvirno poročilo). Ker se Vesniču ni posrečilo pripraviti demokrate, da bi se začeli z njim pogajati, je včeraj popoldne izjavil regentu, da smatra svojo mislo za končano in mu vrnil mandat za sestavo vlade.

Regent se še ni odločil, koga naj poveri sedaj s to nalogo, v radikalnih krogih pa se zatrjuje, da bo poklical Stojana Protiča, in ga pooblastil, da sestavi koncentracijsko vlado. Vendar nihče ne veruje, da bi Protičeva misija vspela, ako res pride do nje. Protič je bil sinoči sprejet od regenta v posebni avdienci.

VATIKAN SI ŽELI ZVEZE Z JUGOSLAVIJO.

Zagreb, 17. febr. (Izvirno poročilo). Iz Rima se je vrnil v Zagreb nadiskup dr. Ante Bauer. Izjavil je, da si Vatikan iskreno želi, stopiti v našo državo v čim čiste zveze. Za svojega zastopnika v Beogradu bo imenoval Vatikan škofa Francesca Cherubini-ja. Vatikan zlasti želi, da bi prišlo čimprej do konkordata.

VALUTNO ZBOROVANJE V ZAGREBU.

Zagreb, 17. febr. (Izvirno poročilo). Hrvatski in slovenski gospodarski krogi so imeli v Zagrebu skupno posvetovanje, v katerem so vnoč precezirali svoje že znano stališče v valutnem vprašanju. O zavezno spomenico izroči posleno petčlansko odposlanstvo regentu.

PONAREJENI TISOČAKI.

Zagreb, 17. (Izvirno poročilo). V zadnjih dneh so v Zagrebu konstatirali izredno veliko število tisočinskih bankovcev z ponarejenimi kolki. Falzifikati so tako dobri, da jih je težko ločiti od pravih kolkov. Zato vlada med publiko veliko vzneirjenje. Vsakdo se brani tisočakov in celo nekatere banke jih nočejo več sprejemati.

POLJAKI V SIBIRIJI PREŠLI K BOLJŠEVIKOM.

LDU Moskva, 16. februarja. Po poročilih od vzhodne fronte se je poljska divizija v Sibiriji, kateri poveljuje general Janin, uprla, pobila častnike in se pridružila rdeči armadi.

Radikalci.

II.

Po amnestiji obsojenih radikalcev izza Zaječarske ustaje je kralj Milan začel delati razne kombinacije z političnimi strankami in je pod Jovanom Rističem 1. 1887. ustvaril kabinet radikalcev in liberalcev. Ko se je ta fuzija razbila, je dal vlado radikalcem samim. Sprli pa se je z njimi osebo o priliki svojega spora s kraljico Natalijo. 1. 1888. je narodna skupščina sprejela novo ustavo z ministrsko odgovornostjo. Milan je takrat že bil odločen, da se odreče prestolu na korist Aleksandra, ker z radikalci skupaj ni več mogel vladati, brez njih pa tudi ni šlo. Na dan proglašenja kraljevine (22. februarja 1889) se je odrekel prestolu in imenoval maloletnemu kralju Aleksandru za namestnike (regenta) Jovana Rističa, Jovana Belimarkoviča in generala Kosto Protiča.

Po Milanovi abdikaciji nastanejo vsled parlamentarnega režima v Srbiji hude strankarske borbe. Radikalci dobe vso moč v državi. 1. aprila 1893 se Aleksander protiuslovno proglasi polnoletnim s pomočjo radikalne stranke, ki je na to nekaj časa vsega mogoča. Zato pa takoj posnema prejšnjo Milanovo korupcijo, samo v pomnoženi izdaji. Nekaj časa na to pa se Aleksander osebno spre z nekaterimi radikalnimi vodji in ker brez njih ne more vladati, izvrši pod vlado Svetomira Nikolajeviča 9. maja 1894 proti njim drugi državni udar, kakor se je bil naučil od njih in v njihov prid eno leto poprej. Razveljavi ustavo iz leta 1888. in vzpostavi o iz leta 1869. Od tega časa naprej se brzo menjajo različni kabineti, nevtralni (napredno liberalni), naprednjaški in radikalni.

Kralj Milan se po preteku nekaj let vrne v Srbijo. 11. oktobra 1897. je poverjena vlada Vladanu Gjordjeviću, ki jo je obdržal do 12. julija 1900. Sporazum med kraljem in radikalci je med tem zopet že zdavnaj prenehal. Vsled livandanskega atentata 1. 1899 na kralja Milana je proglašeno izredno stanje in preki sod. Vodje radikalne stranke so pri tej priliki zopet zaprti in obsojeni. Zgodovina atentata še danes ni popolnoma pojasnjena. Jedni trde, da so radikalci zares napadli Milana, drugi pa, da so Milanovi pristaši sami uprizorili atentat, da lažje preganjajo radikalce. Kaj je res, se bo šele pojasnilo, kadar se objavijo znanstveni nekaterih še živčih oseb. Iz

doslej povedanega je pa že razvidno kakšna zmeda in kakšne homati-je so takrat vladale v Srbiji. Enkrat so bili radikalci na vladi in so neusmiljeno preganjali svoje politične nasprotnike, potem se je zopet obrnilo in oni sami so prišli v ječe. Enkrat so bili s kraljem Milanom in Aleksandrom in mu pomagali, potem so se zopet sprli. Včasih so pa bile na vladi koalicije več strank. »Slovenec« je v svojem članku »Iz zgodovine radikalne stranke« v št. 37. od 15. februarja 1920 vsa ta dejstva zmočal in s tem falsificiral zgodovino v nameri, da prikaže radikale kot mučenike in prvobojevnike demokratske ljudske in državne misli. Zato podajamo te objektivne zgodovinske beležke.

Seveda ni mogoče misliti, da se je v opisanih razmerah in v neprestani izmenjavi med popolno vlado in najhujšim preganjanjem radikalna stranka ohranila čista. Zato je v njej sami prišlo že za Aleksandrovo dobo do notranjega razdora. Starejši radikalci so stremili samo za vlado z vsemi sredstvi, bodisi s kraljem bodisi proti njemu, in se zato niso strašili nobenih sredstev. Kadar so bili na vladi, so se odškodovali za preganjanje in nameščali povsod samo svoje pristaše. Tej navadi so ostali zvesti do danes in so jo posebno večje uporabljali v Macedoniji po balkanski vojni in pa med svetovno vojno. Resnično demokratski elementi v radikalni stranki so že za Aleksandra ostro kritizirali ta propad nekdanjih strankinih načel. Že takrat se je videlo, da pride prej ali slej do razkola v stranki.

Milan je Aleksandra podpiral v njegovi reakcionarni politiki in oba skupno sta začela pravo strahovladno. Korupcija je narasla do neverjetnih mej, prebivalstva pa se je pošlašala vedno večja nezadovoljnost. Do novega razdora med Milanom in Aleksandrom je prišlo v juliju 1900, ko je Aleksander porabil odsotnost svojega očeta in ministrskega predsednika v to, da se je zaročil z Dragom. Kralj Milan, ministrstvo Gjordjeviča, ves oficirski zbor in večina meščanstva so nasprotovali tej nesmiselni ženitvi. Večina ostalega ljudstva pa je dobro sprejela to vest, zlasti ker so obsojeni radikalni vodje bili istočasno pomiloščeni in ker se je istočasno obljubilo, da reakcija preneha in da se Milan za vedno odstrani iz Srbije. Takrat so se tudi obnovili prijateljski odnosi z Rusijo, ki so od februarja 1888 naprej bili prekinjeni.

Ko je razpadala Avstrija.

Vojno ministrstvo daleč splošno material na razpolago.

Da bi se mogli naši Antantni prijatelji čim točneje informirati o vojaškem položaju Avstrije, so naši varotniki na vse mogoče načine poskušali, da bi dobili natančno sliko o vojaški moči Avstrije in o strateških načrtih združenih avstrijsko-nemških armade. To kar se je zvedelo po kavarnah in sploh v javnem življenju na Dunaju, nikakor ne bi moglo zadostovati. Treba si je bilo poiskati avtentičen vir, ki bi mogel dati Antanti informacije o vseh sadevah Avstrije in Nemčije.

Najboljši vir za take informacije je bilo sigurno c. in kr. vojni min. na Dunaju. V vojnem ministrstvu je bilo sicer mnogo naših somišljenikov, ki so rade volje povedali, kar se je dogajalo v njihovih oddelkih. Avstrijsko vojni ministrstvo pa je imelo na stotine oddelkov in vsak oddelček se je bavil le s specifičnimi vprašanji. Informacije, ki so se mogle dobiti od (takih) somišljenikov, so bile sicer interesantne, nikakor pa se ni mogla dobiti iz njih točna slika o vojaškem položaju avstrijsko-nemške armade.

Iskati je bilo torej treba moža, ki ima v rokah vse niti, ki so šle iz

vojnega ministrstva. Takega moža je našel po dolgem iskanju Anžon, ki nam je že znan. Anžon je s svojo spretnostjo pridobil idealno čutečega Romanoviča za narodne namene.

Romanovič je imel v vojnem ministrstvu za namene naših zarotnikov krasen položaj, ker je bil o vsem tem, kar se je v vojnem ministrstvu dogajalo, uradno informiran. Ker so naši zarotniki uvideli, da bi bil Romanovič neprecenljiva pridobitev za njihovo idealno delo, so smatrali za svojo prvo nalogo, da ga pridobijo. Potem, ko ga je Anžon v principu pridobil za to delo, so ga povabili Anžon, Grog in Bregar na skupen sestanek v Neuwaldegg pri Dunaju, kamor zahaja Dunajčan, da se krepki z dobrim »Ordnungerjem« li sličnim prvovrstnim vinom. Naša četvorica se je zbrala neko nedeljo popoldne zunaj v Neuwaldeggu v mali gostilni »zum Heurigen«. Pri dobrem vinu so se jeziki kmalu razpletli in Romanovič je odprl svojo široko slovansko dušo, z veseljem je prevzel težko in smrtonavno nalogo, da bo informiral naše zarotnike o vseh važnih vojaških stvarih, ki jih bo v vojnem ministrstvu doznal. Dogovorili so se o vseh podrobnostih, kako bo dal Romanovič informacije na razpolago Velika teškoča je obstojala namreč v tem, da je Romanovič v vojnem ministrstvu dobival v roke vse akte, da jih je pa moral takoj naprej

oddati, in opasnost je bila, da ne bi imel vsakokrat dovolj časa, da jih prepiše oz. da eksceptra iz njih važne podatke. Tu je moral Bregar skočiti na pomoč s tem, da je moral vsakokrat, ko ga je Romanovič telefonično poklical, zapustiti svoj urad ter teči v vojni ministrstvo, da eksceptra akte. Seveda je bila ta opasnost, da se je moralo to dogajati nerazbuzeno, ker drugače bi prišel Romanovič v kako preiskavo, ako bi se le količkaj moglo domnevati, da ne varuje uradne tajnosti.

O materialu, ki ga je dal Romanovič na razpolago, bomo še kasneje prevzorni.

Da ni bil ta posel tako enostaven, in da je mogla zadeti naše prijatelje vsak čas kaka nesreča oz. da so naši prijatelji bili vedno v nevarnosti, da jih opazi, naj pove sledeča anekdota.

Nekega dne — bilo je meseca novembra 1917. — sporočil je zopet Romanovič Bregarju, naj pride takoj v vojni ministrstvo, kar se je tudi zgodilo. Romanovič je imel važen akt, ki je bil namenjen najvišjemu vojnemu poveljstvu (k. u. k. Oberste Heeresleitung). Akt je bil jako obširne vsebine in nemogoče je bilo, da bi se v prostorih Romanoviča eksceptra, tako da ne bi stvar vzbudila nikakega suma. Skozi Romanovičev oddelček so namreč vedno prihajali in odhajali razni častniki nemškega mišljenja. Rad

tega je Romanovič privolil v to, da vzame Bregar akt domov, da ga tam prepiše ter ga povrne zvečer na stanovanje. Tako se je tudi zgodilo. Po dovršenem prepisu pošlje Bregar po zanesljivi osebi akt na Romanovičevo stanovanje. Ker pa ga ni bilo doma, se je oglašila pri vratih njegova gazdarica, ki je naročila, naj se pismo, določeno za Romanoviča, položi pod pleteno »taco« za čiščenje čevljev pred vrati. Gazdarica je bila namreč že v neuglževu in raditega ni hotela odpreti vrata v prisotnosti moža, ki je prinesel pismo. Rekla pa je, da bo takoj po njegovem odhodu vzela pismo in ga položila na Romanovičevo mizo. Prinašalec je položil pismo pod »taco« in se nato odstranil, v spodnjem nadstropju je priskočeval, ali se vrata res odpro in ali vzame gazdarica pismo. Ko je slišal šum, iz katerega je moral sklepati, da se je to zgodilo, se je odstranil uverjen, da je vse v redu.

Druga dne ob 9. uri pozvonil Bregarjev telefon. Bregar se oglašil in Romanovič vpraša, kje je akt.

Bregar odgovori: »Akt je bil včeraj izročil. Romanovič: »Kaj? To ni mogoče, jaz akta nisem dobil. Pridi takoj sem, da se stvar razčisti.«

Bregar se takoj napoti v vojni ministrstvo in razloži Romanoviču, kako je njegov zaupnik izročil akt gazdarici. V skrbih se oba napotita

takoj na Romanovičevo stanovanje, preiščeta še enkrat cel koridor, na katerem se je nahajala dotična »taca«, pod katere je bilo položeno pismo, preiščeta vse kotičke Romanovičeve sobe, a akta ni bilo nikjer. Na to vpraša Romanovič gazdarico, kaj se je zgodilo s pismom, a ona mu ne more dati točnega odgovora. Jako sumljivo je bilo, ker ni znala povedati, kam je dala to pismo, ni se ni vedela spominjati ali je pismo takoj, ko je prinašalec odšel, pobrala izpod tace, ali pa ga je vzela kasneje. Sploh je govorila jako megleno in zmedeno.

Vsakdo si lahko predstavlja, v kakem duševnem položaju sta se nahajala Romanovič in Bregar, zlasti prvi, kajti računati sta mogla z možnostjo, da je policija zasledovala naše zarotnike in da je pridobila Romanovičevo gazdarico v svrhu, da pride našim zarotnikom na sled. Ta sumnja je bila toliko bolj upravičena, ker je gazdarica tako zmedeno in nejasno odgovarjala na vsa vprašanja, ki so se tikala pisma, kajti nemogoče bi bilo, da se ne bi gazdarica spominjala, kam je prejšnji večer dala to pismo, ako bi bila poštena. Romanovič si ni mogel nič drugega misliti, kakor da je prišel akt preko gazdarice v roke c. kr. policije.

(Dalje prih.)

Kralj Aleksander je po svoji želji ponovno poskušal delati skupno z radikalci. Dne 6. aprila 1901 je oktroiral novo ustavo, ki je bila izdelana v dogovoru s predstavniki vseh strank, tudi radikalne, izvzemši liberalno. Po tej ustavi sta bila uvedena dva zastopniška doma. Aleksandru je tudi uspelo, da doseže zopet za nekaj časa fuzijo naprednjakov in radikalcev.

Ta fuzija je pa kmalu razpadla in Aleksander se je ponovno obrnil proti radikalci. Na vlado je došel kabinet generala Dimitrije Cincar-Markovića (novembra 1902). Sedaj je začela zopet huda notranja politična reakcija, ki je imela za posledico globoko nezadovoljnost vseh slojev. Vedno eksperimentiranje in neprestane premebe, politična nesigurnost in neurejene finance, protekclja in strankarsko preganjanje, neurejeno izplačevanje plač, korupcija v vseh granah državne uprave, — to vse je znak one žalostne dobe v srbski zgodovini.

V tej mračni dobi so na eni strani bili vsi korupcionisti, na drugi pa brez razlike strank vsi oni, ki so hoteli spremembo. Nastala je zarota častnikov in meščanov, ki so hoteli odstraniti Obrenovića in postaviti na prestol Karagorgjevića. Na dvoru se je takrat fingiral porod kraljice Drage in obnašanje njenih bratov je postalo evropski škandal. Dne 23. marca 1903. je v Beogradu prišlo do velikih demonstracij, pri katerih je padlo nekaj žrtv. 25. marca je dinastija izvedla državni udar, za nekaj ur ukinila ustavo, izpremenila nekaj zakonov in premenila neke člane senata in sodišča. V maju so sledile falsificirane volitve. Vse to je zarotniki potrdilo v njih nameri. V noči od 28. na 29. maja l. 1903. (t. j. od 10. na 11. junija novega koledarja) so zarotniki ubili Aleksandra in Drago, ministrskega predsednika, vojne ministra, prvega kraljevega adjutanta in oba kraljičina brata. Še isto noč je vojska izklicala za kralja Petra Karagorgjevića. Nekaj dni na to se je sestala narodna skupščina, ki je zopet vrnila kraljevinu ustavo iz leta 1888. z nekaterimi spremembami in potrdila čin vojske s tem, da je zakonitim potomcem Petra Karagorgjevića kraljem Srbije.

Padec Obrenovića ni bil delo samo radikalcev. Tudi ta »Slovenčeva« trditve je falsifikacija zgodovine. Na zaroti so bili v enaki meri udeleženi radikalci, samostanci in liberalci, neudeležena je bila samo majhna skupina nacionalistov. Glavni vodje takratne radikalne stranke so voditelji današnjih samostalcev in v oni strašni noči, ko je poginil Aleksander, je med zarotniki bil današnji minister Veljković, oborožen s revolverjem in pripravljen na smrt ali zmago. Zarota je bila čin vseh naprednih elementov v Srbiji, starejših Pašičevih in vseh mlajših, in v prvem kabinetu, ki je sledil temu državnemu preokretu, sta bila ministri Pašić in Veljković zajedno.

Kot posebno zanimivost povemo še nekaj, kar »Slovenca« tudi ni znano. Gospod Protić je takrat sedel doma in proti jutru so zarotniki prišli ponj, da ga povedejo s seboj. Protić je mislil da ga peljejo v smrt in se je v solzah poslovil od žene in dece, ko je prišel na dvor, je v svoje največje začudenje izvedel, da je imenovan za ministra!

Razporeženje v Nemčiji.

»L' Homme Libre« prinaša dopis iz Berlina, v katerem popisuje dopisnik dogodka, ki so se zadnji čas odigrali v Nemčiji in kateri jasno kažejo razporeženje, ki vlada sedaj v tej državi.

Na dan prihoda francoske kontrolne komisije za mirovne pogoje v Berlin so priredila vsa berlinska narodna društva z vseučiliščniki na čelu žalno manifestacijo in obhod s črnimi zastavami. Demonstranti so se zbrali pred stanovanjem francoske komisije in so manifestirali povsem mirno. Toda kljub temu, da ni bilo čuti nobenih vzklikov, se je namen manifestacije pokazal popolnoma jasno in je preganjano tolmačil čustva nemškega naroda napram Francozom in mirovni pogodbi.

Maršal Ludendorff je sprejel v avdijenci nekega časnika, ki mu je postavil vprašanja, kakšno stališče naj zavzamejo oni, katere zahteva antanta, da jih postavi pred sodišče kot vojne krivce. Ludendorff je odgovoril:

Nihče ne more nikogar prisiliti, da se izroči sam. Upirati se nasilni aretaciji ni čin, ki se ne bi skladal s častjo.

S tem, pravi častnik, je dal Ludendorff direktivo vsem, ki se nahajajo na listi, katero je sestavila antanta.

Takih drobnih, na prvi pogled malenkostnih pojavov, piše poročevalec Clemenceaujevega glasila, je povsod dosti. Vidi se, da je ta način postopanja pri Nemcih postal že sistematičen, in jasno je, da delajo Nemci proti zavezniškom premišljeno in dosledno. Če dodamo še obnašanje nemškega časopisa o priliki izročitve note Nizozemski, si lahko tvorimo čisto jasno sliko o položaju v Nemčiji. Celokupno nemško časopisje pozivlja na odpor, proti z revoliucijo in boljševizmom. Mi zmagovalci smo z Nemčijo premilo postopali. Zato pa naj se Nemci še pravočasno streznijo in naj ne pozabijo, da se lahko poslužimo pravice zmagovalcev, da ne odgovorimo z Brenanom: Vae victis!

Prinašamo izvešček iz dopisa francoskega lista, ker nam pojašnjuje položaj ne samo v Nemčiji, temveč tudi razporeženje med Francozi, ki še vedno stoje na Clemenceaujevih »zmagoslavni« nogah in mislijo z imperijalističnimi možgani.

Pred sestavo nove vlade.

Brezuspešna Vesničeva pogajanja.

LDU Beograd, 16. jan. Danes dopoldne ob deseti je bil Vesnić sprejet v avdijenci pri regentu, kjer je ostal do polu enajstih. Doznava se, da je regent poveril g. Vesniču, da se informira o terenu, ali bi bilo mogoče, da se sestavi koncentracijski kabinet. Takoj je g. Vesnić posetil predsednika začasnega narodnega predstavništva g. Pavlovića, s katerim se je posvetoval o situaciji. Potem pa se je razgovarjal s predsednikom vlade v demitiji g. Davidovićem. Sodi se, da g. Vesnić pri demokratih ne bo uspel. O kakem uspehu g. Vesniča pri Črnogorcih in socialnodemokrati ni govora. Čuje se, da bo g. Vesnić še tekom jutrišnjega dne iskal močnost, da sestavi koncentracijsko vlado. Doznava se,

da so računali opozicijskega bloka ne točno. Predvsem demokratski, socialnodemokratski in poslanci iz okupiranih krajev nikakor ne bi mogli pristopovati sejam začasnega narodnega predstavništva; pristopovali bi morda edino taki seji, v kateri bi se izjavila enodušnost v jadranskem vprašanju. Ta vlada ne bi imela kvoruma.

Ministrske avdijence.

Beograd, 17. febr. (izvirno poročilo.) Regent je sprejel včeraj v avdijenci ministre dr. Kramerića, dr. Lukinića, Svetozara Pribičevića in generala Hadžića. Sinoči in danes zopet je bil sprejet v avdijenci Stefan Protić.

Republikanci ne stopijo v vlado.

LDU Beograd, 16. febr. »Beogradski Dnevnik« javlja, da se v političnih krogih smatra, da opozicijski blok ne more računati na podporo poslanca Ribarca, ker se mu je radikalna stranka kot republikanec odrekla.

Črnogorci ne bodo podpirali vlade opozicijskega bloka.

LDU Beograd, 16. febr. Popoldne sta poslanci Daković in Jovič posetila g. Davidovića. Črnogorski klub se ni dal uradne izjave o svojem držanju v vprašanju današnje krize. Vendar sodeč po osebnem razporeženju, ki vlada med njimi, se more reči, da Črnogorci ne bodo podpirali vlade opozicijskega bloka.

IZPLAČEVANJE NEMŠKIH RENT JUGOSLOVANSKIM UPRAVIČENCEM.

Poverjeništvu za socialno skrb v Ljubljani sporoča: Na ponovno nujno posredovanje pri pristojnih nemških državnih oblastih in na pozoste direktne intervencije v prid našim rentnim upravičencem pri posameznih socialno-zavarovalnih zavodih v Nemčiji, se je končno posrečilo doseči novsem zadovoljiv uspeh. Nemški »Reichsversicherungsamt« je s svojo okrožnico z dne 30. januarja 1920 pozval vse nemške delavske nezdodne zavarovalne zavode, naj izplačajo vsem rentnikom jugoslovanskega državljanstva, ki so bili pred prevratom avstro-ogrske državljan, njih zastale rente in ukrenemo vse potrebno, da se jim bodo iste za napredno redno nakazovale. »Deutsche Bank, Rentenkonto« v Berlinu si je dala že izstaviti račun pri ljubljanskem bankovnem uradu in potem istega nakazule posameznim rentnikom njih pripadajoče zaostanke. Upati je, da v teku prihodnjih tednov prejmejo svoje rente tudi vsi oni, ki jih doslej še niso. Poverjeništvu za socialno skrb bo kakor doslej, tudi v bodoče skrbelo, da se bo nakazovanje nezdodnih rent iz inozemstva pravilno vršilo. Naši naj se obrnejo vsi oni, ki bi svojih rent do konca meseca marca še ne prejeli, da bo moglo posredovati v njih prid, če se izkaže potreba.

NOVA BANATSKA MEJA

LDU Veliki Beckerek, 16. Rumunski listi javljajo, da je meja v Banatu popravljena v korist Jugoslavije, tako da bodo Medoš, Pandani in Fenj pripadeli Jugoslaviji. Po tej vesti bo šla meja med Jugoslavijo in Rumunijo od Temiša preko Barača in Vilada.

uspeha so zrasle na obzorju. V svoji dovtetnosti za potrebe časa je razvila naša stranka nov program na strogo narodni podlagi ter mu žrtvovala vse osebnih ravnih in kava. »Blagor naroda« je napotil Smučiklasa in Fabino, da sta si segla v roke, kar sta storila mesec dni kasneje tudi koncipient in Nina pred oltarjem. Domotožje po zlatih starih časih je rodilo splošno spravljeno, in tudi naš veleni Peter Pohlin se je vrnil po kratkem kuhanju zopet v Smučiklasovo ozvežde.

To je bilo na predvečer Vidne poroke s Krizajem. Humanist je prišel k »Zelenemu prešičku«, sedel brez vseh drugačnih pojasnil na doktorjevo levo stran ter mu izjavil, da je »krasno vreme«. Zelo se je bil izpremenil v teh nekaj tednih; aristokratski napuh ga je bil minil takisto kakor jeza nad grofom in kes nad bedarjami, za katere si je nekaj mislil kupiti ministriški stol. Samo na »diplomatsko politiko« je še potkal mimogreda, češ da mu je pomagala odnesti zdravo kožo iz nemilih viharjev popreteklih dni. V dokaz svojega zadovoljstva je dal za tri šefane vina in postal na koncu zadnjega kaj lju-bezniv.

»Nu, Bilban,« je vzkliznil v istem razmahu, trepljaje narava-

Jugoslavija.

Razdelitev veleposestev.

Beograd, 17. (izvirno poročilo.) Regent je podpisal ukaz o ekspropiaciji veleposestev v državne in komunalne svrhe in v korist zgradbe uradnih in delavskih hiš.

Veterinarski kongres.

Beograd, 17. (izvirno poročilo.) Zadnje tri dni se je vršil v Beogradu kongres jugoslovenskih veterinarjev iz cele države. Sklenili so, da se organizirajo vsi veterinarji v enotno društvo.

Železniška anketa v Splitu.

LDU Split, 16. Narodna poslanca dr. Smolaka in dr. Cingrija sta sklicala 15. februarja v Split konferenco v svrhu sporazuma v vprašanju železniških zvez našega Primorja z notranjostjo države. Konferenca se je udeležil tudi dr. Kramerić, predsednik pokrajinske vlade, dalje podpredsednik pokrajinske vlade dr. Makale, nač. Jelič, ravnatelj državnih železnic v Sarajevu, splitski župan dr. Tartaglia, inž. Senjanović in drugi strokovnjaki. Sestanek je predsedoval dr. Smolaka. Po izpravljenem poročilu predsednika in po vsestranskem razpravljanju udeležencev so se zborovalci zedinili v vse važnih točkah glede železniškega prometa.

Zadarski Italijanaši obupujejo.

LDU Split, 16. febr. Iz Rima se je vrnila v Zadar deputacija italijanašev. Pri tej priliki je Ziliotto izjavil,

Razna poročila.

Rumunski izpraznjujejo Madžarsko.

LDU Pariz, 16. (ČJU). Agence Havas poroča, da je sklenil francoski ministrski svet umakniti čete ob Tisi do Clemenceaujeve črte. To se ne more zgoditi prej nego v dveh mesecih. Slovansko in rumunsko prebivalstvo tostran Clemenceaujeve črte zahteva, preselitev na Erdeljsko, ker pod Madžari noče živeti. Vsi tedga se bodo ti kraji polagoma izpraznili.

Čehoslovanski generalni konzul v Trstu.

LDU Trst, 16. Kraljevo ministrstvo za zunanje zadeve in general-

ni civilni komisariat za Primorje sta dovolila polkovniku Janu Šebti, bivšemu čehoslovanskemu vojaškemu zastopniku v Rimu, izvrševanja funkcije generalnega konzula Čehoslovaške republike v Trstu.

Zanimiva tožba.

LDU Dunaj, 16. Veletržec Jacques Oans je vložil pri civilnem deželnem sodišču tožbo proti madžarski državi, ker zahteva na podlagi pogodbe z Madžarsko sovjetsko vlado od meseca aprila akreditiv v znesku 10 milijonov kron. Sodišče se je izjavilo za kompetentno.

Gospodarstvo.

BORZA.

LDU Curih, 16. Izplačila na Dunaj 2.30, Berlin 6.15, Praha 625.

LDU Dunaj, 16. Zagreb 245-260, Budimpešta 110-120, Praha 290-310, SHS kronski bankovci 150-190.

+ Izvozna carina v Avstriji. V zadnjem času se razširja vest, da namerava Avstrija uveljaviti na vse v naše kraljevstvo uvoženo blago 25% izvozno carino. Kakor se je tukajšnja podružnica Centralne uprave za trgovski promet z inozemstvom na merodajnem mestu informirala, to ne odgovarja resnici in do sedaj o tem v Avstriji sploh še ni bilo govora.

+ Ameriški finančniki žele prevzeti francoski tobačni monopol. Pariški »Journal« potrjuje vest, da želi skupina ameriških finančnikov

prevzeti francoski tobačni monopol za 40 milijard, monopol vžgalice pa za 20 milijard frankov. Finančni minister Klotz je zavrnil ta predlog, ki ga pa podpira ameriški veleposlanik v Parizu. Po tem predlogu naj bi se monopol odstopil za več kot 25 let.

+ Izvoz blaga v in uvoz iz Egipta. Tvrdke, ki se zanimajo za izvoz različnih vrst blaga v Egipt, naj naznačijo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, katero blago bi hotele izvažati. Istotako naj tvrdke, ki hočejo razno blago iz Egipta kakor kavov, bombaž, sladkor in dateline uvažati, to sporoče trgovski zbornici. Naslov neke tvrdke v Calru, ki se zanima za uvoz naših pridelkov v Egipt in za izvoz tamošnjih pridelkov v našo državo, dobe interesi v zbornični pisarni.

Višnjeva repatica.

(Konec.)

Le počasi je scurlala vsa neizmerenost škandala na dnevno luč, ubiraje stara, izhojena pota, ki nikoli ne vodijo v katastrofo. Ženske so premlele stvar pri kofetku, moški pri pijači; zgražanja ni manjkalo, pa tudi zmernosti ne, ker je imel skoraj vsak svoj oreh na vesti. »Slovenija« je delala medtem s polno paro, gnetla javno mnenje, odbijala napade »Ljudstva« in »Rdečega plamena«, (ki sta izkušala razširiti resnico po žličicah), z zapornim ognjem razkritij o farovski otrocih in poneverbah konsumnih blagin; slovenski besednjak je obogatel v tej borbi za tristopetinsedemdeset novih političnih psov. Ne sme se reči, da tolikšen napor ne bi bil žel zasluženega uspeha: sami pri sebi smo verjeli vse, a nazven — ničesar!

Ko je vlada z blistrim očesom spoznala svoj trenutek, to je, ko so »končno« došle policijske resnične informacije o Veselku ter je Skobyl izvršil par brezpomembnih poizvedb, je bilo zdavnaj prepozno za kako »državi nevarno« vrenje v globokih ljudskih plasteh in ravno se pravi čas, da je uradno objavljenje dejstva soprispevalo k edini večji

nesreči, ki nam ni prizanesla. V dobi svojega norenja za visokim gostom je bila namreč Smučiklasova stranka čisto pozabila na volitve; takisto se je zgodilo Fabinovcem v njih strastnem boju zoper »stari veka«. Šele pet dni pred rokom sta se osvestila sovražna tabora ter sklenila premirje, da bi zbrala raztreseno amado. Toda čas je bil zamanjen: nekaj zvesti bataljoni so stali na dan volitev v klerikalnih vrstah in zadali Smučiklasovi gardi strahovit poraz, iz katerega je rešila v vsej deželi komaj dva mandata. Smučiklas, Skalon in skoraj vse osivelo generalstvo je obležalo na bojišču, verigo, s katero se vodi narod za nos, pa so vzeli v roke nasprotniki ter jo uporabljajo še danes z apostolsko doslednostjo in tako živajo v nemu, da bi bila vredna boljše stvari. V tem vesoljnem potopu je izginil iz naše, historičnega motrenja nevede javnosti zadnji glasni spomin o njem, ki ga je bil povzročil. Strupene Mahnetove puščice so se lomile še nekaj tednov v rinocerski polti omizja pri »Zelenemu prešičku«, nazadnje pa je utihnil tudi on.

Ekscelesca je dobil v tem primernem trenutku svojo težko pričakovano vpokojitev in prepustil varstvo državnih interesov dokaj energičnejšemu možu; nove možnosti

slovca po ramah, »kako napreduje življenje stenic? Do kakšnih epohalnih zaključkov si prišel?»

»Do kakšnih?« je bevsnil materialist in hudobno poškilil okoli. »Do takšnih, da niso umstvene sposobnosti moralne vrline in družabne šege mojih dehtetih žuželk v ničemer bistveno različne od človeških!«

In vsi so se grohotali, kakor da ni preklicano res.

Tako je padel spor za sporom v grob pozabljenja. Tudi most med Grabunčevim in odvetnikovo hišo je bil kmalu zopet zgrajen, zakaj Smučiklas mlajši je pomnil Dorino besedo, da bo »potem« še zmerom dobra zanj, in ko jo je vprašal, ali si ni morda premislila, mu je res podala roko ter uslišala željo srečnih roditeljev, da naj bo svaiba čez štiri najst dni. Ves čas do poročne dne je silala hiša od njenih žarkih oči ter zvenela od njenega smeha; na svatbeno jutro pa so jo našli nemo in mrzlo na otomani, zraven na tleh pa razbito stekleničico z ostanki belega prahu. »Člankali«, je kratko rekel zdravnik. To žalostno dejanje je spet nekoliko vznemirilo naše ljudi, in tudi Veselkovo ime se je oglasilo iznova; no, stvar je bila romantična in svet jo je odložil, kakor odloži roman.

Ko je Drežje Rovani jeseni priromal iz svoje vasi, opaljen od solnca in prepihan po gorskih vetrovih, ni mogel verjeti samemu sebi, da se je godilo na teh pokonjih tleh pred nekaj meseci toliko »mrtih reči«. Ni so pripadle tudi njena obila preglavic in muk. Vsi doživljaji, dobri kakor zli, so bili zbledeli ter izginiti nekam v kot, kakor poglavja prečitane knjige. Hotel je obiskati Rožmarinov grob, pa je rajši obšel poetov spomin pri »Bokalu«, in ko je srečal Vido s Krizajem, je komaj še malo zardel. Bil je namenjen na Dunaj, študirat jus in — kakor je znanec sam omenil — »popravil krivični družabni red pri sebi prvem«, kovati si orožje za žitja trdi boj.

Raven ko smreka je stal drugo jutro pri oknu svojega kupa ter pasel oko še enkrat ob nizkih, zankarnih in vendar tako prevzetnih vrstah meščanskih hiš, ponavljal si v ritmu kolesta:

»Kadar pridem nazaj!... Kadar pridem nazaj!...«

In sveža kmetska kri mu je zvonela v senh veselo in upolno kakor pesem mladega orača.

KONEC.

Dnevne vesti.

— Uradniške doklade. Načelnstvo JDS je razpravljalo, kakor se nam poroča, na svoji včerajšnji seji o uradniških plačah in soglasno sklenilo, pozvati merodajne faktorje, da nemudoma ukrenejo vse potrebno, da se dosedanje draginske doklade podaljšajo tudi preko 1. marca. Tozadevni sklep je bil brzojavno sporočen ministrskemu predsedniku Davidoviću in ministrom dr. Krašnerju in V. Veljkoviću. Predsednik izvrševalnega odbora dr. Kukovec se je odpeljal sinoči v Beograd, da tudi osebnoposreduje v tem smislu.

— Dobava sladkorja. Odsek za prehrano objavlja: Radi slabe produkcije v domačih sladkornih tovarnah, bo treba odsele prebivalstvo oskrbovati s sladkorjem, ki se bo uvažal iz inozemstva. Cena tega sladkorja bo — radi težkega nabavljanja tuje valute — 35 do 40 K za kilogram.

— Nežigosan denar ujetnikov iz Italije. Glasom dopisa finančnega ministrstva tukajšnja dezeracija financ ni pooblašena sama zamenjati nekolekovan in nežigosan avstrijski denar, ki ga prinese naš ujetnik samo iz Italije. Zamenjavo mora v vsakem slučaju posebej dovoliti ministrstvo financ (generalni inspektor) v Beogradu, kamor je vlagati vse tozadevne prošnje. Prošnje morajo biti kolekovane ter opremljene z uradnimi potrdili in dokazili o ujetništvu in o tem, da je bil denar res prinešen iz ujetništva.

— Usnje. Pomanjkanje usnja občutijo sedaj tudi kmetje, ki so preje dajali domače kože usnarjem v delo in tako dobili dovolj usnja za celo družino in služnjo. Sedaj pa usnarji nočejo prevzemati kož v strojenje. Posebno na Koroškem vlada vsled tega veliko pomanjkanje. Ali bi ne bilo mogoče kompetentni oblasti prisiliti usnarje k prejšnji praksi? Kdor bi to izposloval, bi mu bilo hvaležno kmetko ljudstvo.

— Obsojena tihotapca. Ker sta pomagala veletihotapcu Evgenju Reji iztihnati živino v Italijo, sta bila na centralnem uradu obsojena Steverjančan Leopold Komic na dva meseca zopora in 2000 K globe. Komic je dobil izvoznice za en vagon blaga in dva vola. V vagonu pa ni bilo blaga temveč 120 kozarcev, 70 stamperjev, 2 vola in 1 voz. Sclaris pa je imel 4 konje, voz, plug in opremo. Tihotapila sta z Rejevim denarjem.

— Tramvajska nesreča v Zagrebu. V Zagrebu je vsled lastne nepazljivosti prišla pod tramvaj 20-letna trgovčeva žena Roza Ilic. Tramvaj ji je odrezal obe nogi in zlomil obe roki. Izdihnila je na mestu.

— Višnjeva repatica je sinoči izginila s slovenskega obzolja, kjer je svetila ravno leto dni v vznemirjenju in zgražanju mnogih prizadetih filistrov. Vse one, ki niso mogli zasledovati vseh faz njenega triumfalnega pohoda, opozarjamo že sedaj, da bo izšla v kratkem v obliki knjige cela njena historija.

Ljubljana.

— Mestna aprovizacija si zopet lahko zabeleži v svoj album en uspeh več. Pri sedanjim razprodaji sladkorja, prodajajo istega le mene prodajalne v Gosposki ulici. Predvčerajšnjim in ravnotako tudi včeraj so stranke čakale od ranega jutra do 6. ure zvečer pa so morale končno oditi brez sladkorja, ker uslužbenci niso bili kos navala celotnega okraja. Ob 6. uri zvečer je stalo še okoli 150 žensk pred prodajalno; seveda so zagnale silen vrišč, ker sladkorja kljub celodnevni čakanki niso dobile.

— Pustna kronika. Od 1. januarja do pustnega torka je bilo na pošti izdanih 367 dovolilnic za razne zabavne prireditve in plesje. Včeraj je bilo izdanih nad 50 dovolilnic. Policija je izdala dovoljenja preko pol ure do 1. do 2. in za nekatere društvene prireditve celo do 4. jutraj.

Zanimiva je kronika razgrajenja in razpustitve pustnega časa le 128 oseb, ki so razne denarne kazni. Pri petih pijančih so uporabili novo naredbo o omejitvi alkoholnih pijač. Člen 3. ki pravi: »Kdor se javno zaloti v pijanem stanju, se kaznuje«.

— Znani ljubljanski »športnik-jahači« strši tudi dan za dnem pod Rožnikom s svojim plašljivčkom. Tako je v ponedeljek popoldne naradil neko gospodičino, stopivšo iz neke hiše pod Rožnikom, da pretrdo zapira hišna vrata, in da se njegov konjiček vsled tega razburja in plaši. Tudi igraloča se otročad mu je

napotil. Opozarjamo gospoda »športnika«, da je nekoliko bolj vzdržljiv, da se mu ne pripeti zopet kaka neprilika, kot minuli teden z nekim hlapcem in njegovim bičem, ki mu je pomagal do hitrega povratka v mesto.

— Zapuščene srote. Včerajšnje obravnave kazenskega senata pred ljubljanskim deželnim sodiščem so bile za mladino ljube podučne. Zgovarjali so se mladi dečki, zapuščene srote, brez očeta, matere. — Prvi je bil Miha Anžin. Mati mu je v Ameriki. Po napeljanju drugih je vzel in prodal za male svote tovarnarju Bratovžu v Gamelnah vajeti uzdo in dve konjski odeji. Obsojen je na dva meseca težke ječe. — Še žalostnejšo sliko je nudila druga razprava. V neki »ljudski kavarni« v Florijanskih ulici so se shajali mali zapuščenci. V decembru so se tam živahno prepirali radi razdelitve nekoga denarja; baje so ukradli 80 l rumu in so dobili 2340 K. Pet jih je bilo. Včeraj sta stala pred sodniki: Ivan Erklavec, brez strehe, očeta, matere ter Viljem Silevec, brez staršev. Kje so stanovali? — Običajno v Mestnem logu, hotel »Šupa«. Z Ivanom Erklavcem se je v dvoran razvil sledeči razgovor: »Kje stanujete?« — »Nikjer!« — »Oče?« — »Umrl na Ruskem!« — »Mati?« — »Umrla!« — »Hodil v šolo?« — »Na vem kje, tam nekje na Došenjskem.« — »Koliko časa stanuješ v Mestnem logu?« — »Dve leti!« — »Kako moreš prestat žimo v šupi?« — »Lahko, je gorlo. Zarilem se v mrvo v rovi!« — »Zakaj živš tako življenje?« — »Lepo je, svobodno!«

— Nezgoda. Včeraj ob 9.15 dop. so se v Wolfovi ulici splašili dvema volakoma v voz vpreženi konji. V divjem diru so konji povozili delavca Ignacija Plevela, stanujočega v Karunovi ulici št. 3. Zadožil je znatne telesne poškodbe. Poškodovancu je prvo zdravniško pomoč nudil vseuč. prof. dr. Botterl. Odeljali so ga v deželno bolnišnico.

— Gremil lekarnarjev v Ljubljani je daroval mesto venca na krsto umrlega lekarnarja Bohinca, znesek 200 K v prid medicinskim fondom.

Maribor.

DEKLIŠKI ZAVOD »VESNA« V MARIBORU.

Preteklo sredo je priredil dekliški zavod »Vesna« v Mariboru uspešno domačo veselico. Spored je bil zanimiv: Gojenke so prednašale slovenske, hrvaške, franc. in angleške recitacije, strokovna učitelja gđc. Mladičeva je z občutkom prijetno zapela po eno skladbo Čajkovskega, Bramsa in Schuberta. Sledila je nato najzanimivejša točka sporeda: harmonična gimnastika. Gojenke so izvajale težke gibe precizno, in so žele priznanje navzočih gostov. H koncu se je igrala komična enodejanka »Colzova kuhinja«, ki jo je za to priliko spisal dr. L. Po izpraznem sporedu se je razvila prijetna prosta zabava v pritičnih prostorih. — Čisti dobiček prireditve je namenjen zavodovi knjižnici. Ob tej priliki naj omenim o »Vesni« še par besedi. Vodstvo zavoda, ki je v strokovniških rokav ravnateljice g. F. Mirovičeve se trudi in prizadeva na vse načine, da bi v teh abnormnih razmerah, nudilo gojenkam čim največ vsestranske in strokovne izobrazbe. Zato libog pa se mora zavod boriti z denarnimi težavami, ki se vlečejo že od vsega početka sem in onemogočajo razvoj, ki si ga želi vodstvo in bi bil v največjem interesu gojenk samih. Dekliški zavod »Vesna«, kjer se nahajajo gojenke iz cele Jugoslavije ter se uče teoretično vseh strokovnih in splošnih ved, vzgaja jugoslovansko narodno pridnih, poštenih in vsestransko nabrženih žena in mater. Te naloge pa absolutno ne more vršiti, če mora vodstvo posvečati glavno skrb denarnemu vprašanju, od katerega je odvisen zavodov obstoj, ki niti ni še trdno zasiguran. Obstaja namreč nevarnost, da bi moral zavod ob vedno rastoči dragini lepega dne — likvidirati. To bi bil pač kulturni škandal brez primere! Ni še nič zamujenega, ker se je vodstvo z vsemi sredstvi potrudilo, da obdrži zavod na površju. Ker je zavod kulturna institucija dalekosežnega pomena in velike važnosti za ves slovenski in jugoslovanski narod, prav tako kakor realna gimnazija v Celju, ali obrtna šola v Ljubljani, ali pa kmetijska šola v Št. Jurju, je tudi narodova dolžnost, da v kritičnih momentih priskoči izdatno na pomoč. Naši denarni krogi so vedno

prednjačili v tem oziru in prepričan sem, da bi bilo treba s strani zavodovega vodstva le primerne inicijative za tozadevno akcijo, ki gotovo ne bi ostala brez uspeha. Na ta način bi se zavodu zagotovila vsaj začasen obstoj in mu omogočil vsestranski razvoj. Razum tega pa bo treba merodajnim krogom misliti na čimprejšnje podpravljenje zavoda.

Celje.

Sobotna maskerada celjskega Sokola je uspeša v vsakem oziru dobro. Obisk je bil dober, zabava živahna in nepriljena ter skoz in skoz dostojna. Večer je bil lep za ključek slovenskih prireditelj letošnjem predpustu.

ZAMENJAVANJE KRONSKIH BANKOVCEV AVSTRO-OGRSKE BANKE ZA KRONSKODINARSKO BANKOVCE.

Pri zamenjavi kron bodo sodelovali razven podružnic avstro-ogrske banke v Ljubljani in Mariboru tudi ti le denarni zavodi in sicer:

v Ljubljani: Poštočkovni urad. Kranjska deželna banka. Podružnica Kreditnega zavoda. Podružnica Jadranske banke. Podružnica Prometne banke. Podružnica Češke industrijske banke. Ljubljanska kreditna banka. Slovenska eskomptna banka. Kranjska hranilnica. Mestna hranilnica. Hranilnica kmečkih občin. Zadruga zveza. Zveza slovenskih zadrug. Kmetijska posojilnica in Ljudska posojilnica.

v Mariboru: Mariborska eskomptna banka. Podružnica Ljubljanske kreditne banke. Podružnica Jadranske banke. Občinska hranilnica mesta Maribora. Posojilnica v Mariboru. Spodnještaterska ljudska hranilnica in Podružnica Anglo-avstrijske banke.

v Celju: Mestna hranilnica. Južnostajferska hranilnica. Podružnica Ljubljanske kreditne banke. Ljudska hranilnica in posojilnica in Posojilnica v Celju.

Ti zavodi zamenjavajo le kroaske bankovce po 20, 50 in 100 kron: tisočake pa sprejema v Ljubljani edino deželna finančna blagajna. Izven Ljubljane pa samo davčni uradi.

Društvena in uradna obvestila.

Društvo državnih uslužbencev kraljevstva SHS za slovensko ozemlje v Ljubljani priredi v četrtek 19. t. m. ob pol 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma javni shod vseh javnih nameštencev. Dnevni red: Ukinjenje izplačila višjih draginskih doklad in položaj javnih nameštencev. Vabimo vse tovariše in tovarišice, da se shoda v kar najpompozantnejšem številu udeležijo. — Odbor.

»Slovensko obrtniško društvo v Ljubljani« vabi vse svoje člane in ostale samostojne obrtnike na važni prijateljski sestanek, ki se vrši v soboto, dne 21. svečana 1920 ob 7. uri zvečer v steklenem salonu hotela Loyd.

Zveza poštinskih organizacij v Ljubljani vabi člane vseh poštinskih društev na sestanek, ki se vrši v petek dne 20. t. m. ob pol 10. uri v pismonoški dvorani na glavni pošti.

Podporno društvo jug. akad. v Ljubljani ima danes 18. febr. ob 2. uri pop. izredni občni zbor v dvorani hotela Tivoli. Zadeva važna! — Odbor.

Redni letni občni zbor Ciril-Metodove podružnice za jeseniško občino se vrši v nedeljo, 22. t. m. ob 10. uri popoldne v Humrovi restavraciji na Jesenicah z običajnim dnevnim redom. Vsi člani in društveni prijatelji — udeležite se zanesljivo obnega zboru. — Odbor.

Aprovizacija.

Splošna gospodarska zadruga za Slovenijo v Ljubljani. V sredo 18. t. m. se prične delitev moke po sledečem redu: V sredo 18. t. m. izkaznice 1—200, v četrtek 19. t. m. 201—400, v petek 20. t. m. 401—600, v soboto 21. t. m. 601—800, v ponedeljek 23. t. m. 801—1000, v torek 24. t. m. 1001—1200. Sreda in četrtek od 1201 naprej in zamudniki. Stranke se opozarjajo, da se držijo predpisane red. Osebe, ki imajo ružave izkaznice za cenejšo prehrano, naj jih prinese s seboj, ker daje ta izkaznica pravico do cenejših moke, kdor pa pri nakupu ne predloži izkaznice mora plačati moko po nabavni ceni.

Zasebno uradnišvo Društvo zasebnega uradništva je dobilo 50 parov črnih čevljev za moške od 18.

41—45. Par stane 250.— K. Kdor na čevlje reflektira naj se zgasi v društveni pisarni ob uradnih urah. Oddajali se bodo le proti takojšnjemu plačilu.

Gledališče.

Beneški trgovci. V prid Združenja gled. igralcev SHS v Ljubljani se vrši 25. t. m. v dramskem gledališču premijera William Shakespeara-ove veseligrice »Beneški trgovci« v prevodu Oton Zupančiču (II. izpremenjena izdaja). V vlogi Shyloka nastopi g. Osipović-Savalov, ki je igro na novo vprizoril z baletno, karnevalsko sceno, pevskimi točkami, novimi sceničnimi efekti itd. V drugih glavnih vlogah nastopijo: Turičeva, Danilova, Danilo, Pregarc, Gabršček, Martinčević, Rogol, Ločnik itd. V karnevalski sceni sodelujejo iz priljubljenosti v pevskih točkah: Zikova, Medvedova, Drvota, Stepniowski itd. V baletu, ktereja je naštudiral baletni mojster V. Pohar plešejo operne prima-balerine. Ker je že zdaj veliko povpraševanje po vstopnicah, naj si blagovolji vsakdo preskrbeti iste pravčasno pri dnevnih blagajni dramskega gledališča od 22. t. m. dalje.

Netopir. Opereta v treh dejanjih. Glasba Ivana Straussa. Gospod Eisenstein mora danes v osemdeveni zapor, ker je razžalil nekega uradnika. Prijatelj Falke bi se rad maščeval, ker ga je Eisenstein po neki lanskil maškaradi prisilil, da je na veliko veselje ulice pri belem dnevu šel v netopirja preoblečen iz kroka

domov. Falke mu zato svetuje, da odloži kazni na jutri, danes pa gre s njim na ples grofa Orlofskija. Eisenstein uboga, nalaže ženo Rozalinda da gre v zapor, se od nje in sobarice Adele pretresljivo poslovijo in hajd — na ples grofa Orlofskija. Po njegovem odhodu obišče Rozalinda njen prejšnji oboževalec učitelj petja Alfred, ki se na obisku dobro počuti in se vede docela nežinirano. Ko se zvečer, pride ravnatelj zaporov Frank po upornega Eisensteina in naleti na Alfreda, ki se na Rozalindino prošnjo izda za Eisensteina in gre — da ne bi gospo kompromitiral — v zapor. Princ Orlofski je pooblastil Falkeja, da povabi na ples ravnatelja zaporov Franka, sobarico Adele in da bo zabava še lepša — tudi gospo Rozalinda, ki se udeležijo plesa maskirana in se ji posreči možu izmakniti dragoceno uro kot corpus delicti. Frank se vrši okoli Adele, drugo jutro se snide vsa družba v zaporu. Falk predstavi Eisensteina kot markirja Renarda, Franka kot kavalirja Chagrina, Adele kot umetnico. Zmešnjava rase, ker sodni sluga Frosch (v odsotnosti svojega gospodarja se je nanareč napil) vse zamenja. Adele bi si rada izposila pomoči Chagrina, Eisenstein bi rad nastopil kazni, Alfred bi rad utekel iz zopora, Rozalinda hoče ločitev zakona, Frank je pa v »rožkah«. Frosch zapre Adele s spremeljalko vred, — višek zmešnjave. Tedaj pride Falke z vso plesno družbo in pove, da je komedijo inscenoiral iz maščevanja »netopirja«. Vse se lepo in srečno izteče, le Eisenstein mora brezpogojno — v osemdeveni zapor.

Pokrajinske vesti.

Plač. 11. t. m. se je vršil v ptuškem narodnem domu družabni večer na katerem je predaval g. major Djelovševič o junakih čilnih srbske vojske. V blagovoljni srbskimi je pripovedoval svoje doživljaje v balkanski in svetovni vojni. Občinstvo ga je poslušalo z napeto pozornostjo. Škoda da ni bilo navzočih še več ljudi. Pa seveda saj je predpust, treba je napolniti ples in veselice, za resna predavanja ni časa.

Kozjanski okraj. Po kozjanskem okraju se vedno klatijo uzmoviči, ki jim delo ne diši, in ki imajo patent, da krajejo kakor srake. Vedno se čuje, da uderejo v kako klet in odnesejo vino. Krajejo tudi kokoši, ovce in druge predmete.

Sv. Benedikt v Slov. Goricah. Slišimo, da se sestavlja komisija, ki bo določila našo severno mejo. Mirova pogodba je določila Muro za mejo. Nam, ki odločilo zahtevamo, da naj teče železnica Ljutomer-Spilje po naši jugoslovanski zemlji, se niti ne sanja ne, da bi pustili kje Nemce preko Mure, da bi nam ugrabili cele kose Slovenskih gor. V Apačah in v cmureški župniji, kolikor je je južno od Mure, je vse polno naših ljudi. Razven tega se je v apački župniji priselilo veliko ogrskih Slovencev. Tam je že leta 1906 delovalo slovensko bralno društvo. Pozor torej, jugoslovanski člani te komisije! Če že hočejo radgonski nemškutarij na vsak način k Nemcem, pa naj bodo slovenske okoliške vasi naše, z mostovi vred. Ščitimo naše svete pravice! Vlada naša pa čuvaj našo mejo! Nam kar je našega!

Šmartno ob Driči. Že več mesecev je naša šola brez vsake učiteljske moči in naša mladina brez pouka. To je naravnost neodpušljiva indolencija šolskih oblasti. Kakor iz vemo, se je prijavil za mesto že pred meseci učitelj, ki si ga Šmarčani sami želimo, a usoda njegove prošnje je neznana. Če nemudoma ne dobimo učiteljske moči, bomo na drug način zaropotali.

V Babul Gorici so se 16. februarja zvečer pijani fantje z Barja stopili in v pretepu ubili svojega tovariša Alojzija Vokal. Le tega so prepeljali k Sv. Krištofu, ostale pa vtrknili v ječo.

Vovbre. Sredi te nemčurske trdnjave ustanovile so si zavedne slovenske žene in dekleta »Slovensko žensko društvo«, ki šteje že nad 50 članic. Nad 20 novih članic se je priglasilo in knaž bodo popadale nemške »festunge« nad Velfkovcem. Ni treba topov ne strojnic; poskrbale bodo za to zavedne Slovenke!

V Škofji Loki je umrl g. Slavko Pils, dolgoletni starosta Škofjeloškega Sokola in predsednik Narodne čitalnice. Bil je neumoren delavec na narodnem polju in zaveden Jugoslovian. Bodi mu ohranjen tražen spomin.

Trzin. Dešica in dekliška meščanska šola v Trzinu priredi v soboto, dne 21. febr. 1920 ob 20. uri

(8. uri zvečer) v šolski telovadnici. Šolska akademija, ki se ponovi v nedeljo 22. febr. 1920 ob 15. uri (3 uri pop.) za okoliške učence. Na sporedu so deklaracije, proste telovadne vaje in skupine, dvo- in četverglasno petje s spremljevanjem klavirja, solo točka za gosli s klavirjem in duet za 2 gosli. Vsi dohodki so namenjeni za nakup učnih pripomočkov revnim učencem.

Vrhnika. Tihotapstvo grozi s resno krizo našim kmetovalcem. Ker so se vsi moški in ženske udali vabljivostim lahkega zaslužka, ki ga nudi tihotapstvo, kmetje ne morejo dobiti več ne hlapcev ne dekel. Zato obstoja nevarnost, da ne bo mogoče obdelati vsega polja, kar bo draginja z živili samoumevno še povečala. Ljudje pa, ki danes tihotapajo in lahkomiselno gospodarijo z denarjem, nameste, da bi se preživljali z resnim delom, ne bodo nikdar več sposobni za pošena opravila. Večina naših tihotapcev bo zaslela ko se bo tihotapstvo končalo na kriva pota in bo še za desetletje ogrožalo javno varnost v naši domovini.

Vrhnika. Tihotapstvo z živino prinaša vedno bolj cvete. Vrhniciani samni smo mnogokrat brez mesa, preko demarkacijske črte pa prehajajo kar cele črede. No čudno ni, saj se kupčija z živino najbolj plača. Lahki plačajo za glavo toliko tisoč lir, kolikor tisoč stane pri nas kron. Politična oblast naj bi pustila v vrhniki okolišč in sploh po celotnem ozemlju v bližini demarkacijske linije popisati vse govejo živino, da bi mogla potem natančno kontrolirati, kam so posezni posestniki živino odprodali.

Ali poznate skrivnosti štajerske zemlje?

JANKA GLASERJA

„Pohorske poti“

in razodevaja.

»Šumn listja, ki grabijo ga z bregov pod bukvami in kostanj: in topli sopuh od brazd in volov in jesenski hlad jutranji!«

in po borovju okleščenen duhi in po šumeči otavi — to zdaj je moj vsakdanji kruh, ržen in črn in zdravil!»

Pesniška zbirka stane broš. K 1.

vezana K 8 in se naroča v

ZVEZNI TISKARNI, v Ljubljani.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Pesek.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Mali oglasi.

Proda se:

Proda se kompletna uprava za kino. Naslov v upravi. 251

Oddaja se večja množina pločevinskih škaflov za čistilo za črnilo. Naslov v upravi. 250

Proda se velik težak lojterski voz za dvojno naprejo. Jeranova ulica št. 5.

Fin pristen srebrni servis v lepi kaseti, za 12 oseb, 112 kosov, se proda samo ljubitelju. Preprodajalec izključen. Ogledati od 4.—6. popoldan. Kosteletsky, Poljanska cesta 13. II. desno 4031

Na zametke prišli! Fino toaletno milo „Schick“ 120 gramov teže razpošilja po poštne povzetje kos po K 4.— A. Jelenec, Trst. Manj kot 6 kosov se ne pošlje! 239

Kupi se:

Kolesa rabljena, kupuje J. Gorec, Ljubljana Gospodarska c. 14. 138

Les. Kupim hrastove, smrekove in bukovne hlode za žago. Ponudbe a ceno na naslov: Ivan Šiška, tovarna parketov in parna žaga, Ljubljana, Metelkova ulica 4a. 223

Službe:

Mlad steklarski pomočnik išče službo. Ponudbe se prosijo pod „Steklo“ na upravnstvo „Jugoslavije“.

Invalid želi vstopiti kot vojenec k živilskemu mojstru v Ljubljani ali na deželi. Cenjene ponudbe prosim pod „Značajnost št. 282“ na upravo „Jugoslavije“. 252

Starja in mlekarja samskega plača po dogovoru z oskrbo sprejme Mlekarnstvo Horvatič, Ilica 69. Zagreb.

Iščem službo kje na deželi kot gospodinja. Mož je zidar. Imam tudi odraslega dečka. Naslov v upravnstvu „Jugoslavije“ v Ptuj. 254

Književodkinja vošča strojepljiva in slovenske nemške ter deloma italijanske korespondence se sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe na: centrala Stratišče pri Kranju. 253

Razno:

Kdo bi hotel posoditi lesemu obrtniku, ki je žrtve vojne, 10.000 K za nakup hiše proti enoletnemu vračilu z obrestni vred. Cenjene ponudbe prosim pod št. 24 na upravo lista.

Zenitne ponudbe.

Uradnik se želi poročiti s starejšo gospodično ml. vdovo, ki poseduje opravil. Pisane ponudbe pod šifro „Zenit“ na upravnstvo „Jugoslavije“. 228

Poravnajte zaostalo naročnino takoj, da se vam pošiljanje lista ne ustavi!

Zahitečajte „Jugoslavijo“ v vseh gostilnah, kavarnah in brijnicah!
Pridobivajte naročnikov!

Vabilo

na

občni zbor

„Jugoslovanskega kreditnega zavoda v Ljubljani“ r. z. z. o. z.

ki se vrši

v sredo, dne 8. sušca t. l. v poslovalnici v Ljubljani Wolfova ul. 1.

Začetek ob 7. uri zvečer.

Dnevni red:

1. Poročilo načelnika
2. Sklepanje o bilanci za l. 1919
3. Razdelitev dobička
4. Dopolnilna volitev načelnika in nadzorstva
5. Slučajnosti

V Ljubljani, 16. svečana 1920.

Upravni svet

Jugoslovanskega kreditnega zavoda v Ljubljani r. z. z. o. z.

Zobozdravnik

M. U. dr. Janežič Zv.

se je nastanil na Bledu:

Ordinira od 9.—12. 15.—17.

Cigaretni papir

sleden vrste:

Golub, Abadie, Club in Samum

priporoča na debelo

„Uranus-Papirnica“, Ljubljana, Mestni trg 11.

Konjak

Pri slabostih v sled starosti, težkočah v želodcu, pešanja moči je

stari vinski konjak

pravo življenje vzbujajoče sredstvo. Dve polliterski steklenici pošlje z zabojem vred kot zaporno blago za 80 K

BENES MERTL, veleposelnik, grad Golič pri Konjicah, Štajersko.

Kupujem in prodajam

vse vrste starine (antikviteti) kakor: narodne nože, umetnine, preproge, stariška stekla in porcelan itd., kakor tudi umetno, nerabno zobje. Konec slonovine posredovalec pri prodaji in nakupu posreduje in nepremičnin.

Albert Dergane, brivec in starinar, Ljubljana, Frančiškanska ul. 10. 86

3 rodbine

skupno iščejo stanovanje obstoječe iz 6—7 sob, kuhinje, kopalne sobe, z vsemi pritliklinami ter električno razsvetljavo v mestu ali na periferiji Ljubljane, za takoj ali pozneje. Oskrba s kurjavo in posebna nagrada je dotičnemu, ki stanovanje oskrbi zagotovljena. Sporočila se prosijo pod „Kurjavo“ na

„Anončno ekspedicijsko“ Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

ALTESSE

ter druge vrste cig. papir in stročnice, dobavlja direktno iz tovarne v 10.—12. dneh.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo

Erker F. Certalič Ljubljana

Tiskovine vseh vrst

za urade, županstva, društva, trgovce, obrtnike itd. izvršuje lično, hitro in ceno

„Zvezna tiskarna“

v Ljubljani, Stari trg št. 19.

Naročila sprejema tudi upravnstvo „Jugoslavije“ v Ljubljani, Marijin trg 8 in njene podružnice v Mariboru, Glavni trg; v 18 Celju, Kralja Petra cesta in v Ptuj, Prešernova ulica.

Izšla je

najnovejša moda za dame in gospode.

Kostimi, pomladni plašči, obleke, žaketi za gde. natančno po modelih. Podčastnikom in uradnikom in došlim ujetnikom primeren popust.

F. Potočnik, Šelenburgova ul. 61.

Tovarniška stavba

zelo pripravna za mizarstvo v večjem obsegu se proda, ali pa se sprejme za tako podjetje družabnik s K 100.000. Ponudbe na Anončni zavod D. Beseljak Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Pisalni stroj.

Ukraden je bil pisalni stroj znamke „L. C. Smith & Bross model 2., št. 74.888, Pisava Pica“ in se svari vsakogar pred nakupom. Kdor bi izsledil stroj, dobi 500 K nagrade. Več pove upravnstvo „Jugoslavije“ 201

„VARDAR“ sladna kava

izdelek I. jugoslovanske tovarne sladne kave Jovo Gigović, Nova Gradiška

v zavrtih po 200 in 500 g, v originalnih zabojih po 50 kg netto po najnižji ceni, franco vsaka železniška postaja,

se dobiva pri

JOVO GIGOVIČ

MARIBOR III, Glavni trg 21.

Telovadno društvo Sokol v Škofji Loki javlja, da je danes nenadoma preminul naš mnogoletni, vrli, nadvse delavni brat starosta

Slavko Flis

Pogreb se vrši v sredo, 18. t. m. ob 16. uri na pokopališče v Škofji Loki.

Škofja Loka, dne 16. svečana 1920.

Odbor.

Olepševalno društvo Škofja Loka naznanja, da je njegov ustanovitelj, in velezaslužni predsednik

Slavko Flis

v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 18. uri preminul. Pogreb se vrši v sredo, dne 18. t. m. ob 16. uri na tukajšnje pokopališče.

V Škofji Loki, dne 17. februarja 1920.

Odbor.

Damski koncert

svira danes in vsaki večer

v restavraciji „Zlatorog“

v Gosposki ulici št. 3.

Točijo se pristna bela in črna vina ter vedno sveže pivo; izborna domača kuhinja. Za obilen obisk se najtopleje priporoča

Ivan in Nežka Kočever.

Jadranska banka

Delniška glavnica: K 30.000.000.—

Rezerva nad K 10.000.000.—

Podružnice: Beograd, Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Split, Sibenik, Trst, Zader, Zagreb.

Ekspozitura: Kranj.

Brzojavni naslov: Jadrska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predjume: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

Avtogaraža
Popravlja vseh strojev
Sušteršič & drug.

Elektrotehništvo
»Svetla« Janko Pogačar, Ljubljana
Mestni trg 25.

Kleparstvo
Jakob Fliegl, Prešernova ulica.
Teodor Korn, krovski in kleparski mojster, vpeljevalec vodovodov
Poljanska cesta št. 8.

Krojači
J. Gestrin, Poljanski nasip 8.
Fran Malis, diplomirani krojač,
v Rebrji št. 11 (vhod iz Starega trga)

Modni salon damskih klobukov
Stachly-Maschke, Židovska ul. 3.

Optik
Jurman Karl, Šelenburgova ulica.

Pisalni stroji
Kontrolne blagajne
prodaja in popravlja
Franc Bar, Cankarjevo nabr. 5.

Puškar
F. K. Kaiser, Šelenburgova ulica.

Urar
Ivan Škerle, Jeranova ulica 6.

Restavracija
Krvarič, Prešernova ulica.

Skladišče, javno
Balkan, Dunajska cesta 33.

Skladišče, špedicijsko
Dunajska c. 33 (Telef. 366).

Špedicija
Uher J. & A. Šelenburgova ul. 4.
Telefon št. 117.

Slikarstvo, pleskarstvo
Josip Jug, Rimska cesta 16.
Stare P. Franc, Florjanska ulica.

Špecialna trgovina
»juveli in zlatino
Lud. Černe, Wolfova ulica 3.

Zajutrkovalnica
Tinka Grošelj, Poljanska cesta 7.

Orodije in tehnične potreščine
Odon Kontny, tu, Kolodvorska ulica 37

Trgovina
»špecijskim in delikatesnim blagom
Janko Štupica, Sodna ulica.

»klobuki
Ivan Soklič, Stari trg št. 4.

»papirjem
Uranus, Mestni trg 11.

»pohištvo in mizarstvo
Franc Skafar, Rimska cesta 16.

»manufaktura na debelo
Filip Pečenko, Dunajska cesta 6.

»pisalnimi stroji
The Rex & Co., Šelenburgova ulica št. 6.

»čevlji
Aleksander Oblat, Sv. Petra c. 28.

»špecijskim in kolonijalnim blagom
Hinko Stancer, Dunajska c. 10.

»vsemi pisarniškim potrebščinami in fino galanterijo
Tičar A., Šelenburgova ulica 1.

»železnino in poljedelskimi stroji
Zalta & Žilič, Gosposvetska c. 10.

»gramofoni in godbenimi instrumenti
Rasberger, Sodna ulica.

šivalnih in pisalnih strojev in koles
Ivan Jax & sin, Dunajska c. 15.

»železnino na debelo in drobno
Breznik & Fritsch, Cankarjevo nabrežje št. 1.

»delikatesami in prekajevalnica
J. Chalupnik, Stari trg 19.

V Ptuj:
Gostilne

Dostal »pri Zamorcu«
Puschl, Aškerceva ulica.

Wagrandl, Prešernova ulica.

Emeršič, »Društveni dom«

Kavarne

»Korže«, vseh svetnikov ulica.

»Evropa«, Florjanski trg.

»Balkan«

Mesariji
Lihl Alojzij, Slovenski trg
Ignac Frankovič, Slovenski trg

Pekarije
Vavpotič Anton.

Fürtnar.

Horvatiček, Panonska ulica

Čevljarji
Ivan Ratisnojn.

Trgovina
»kožami in usnjem, tovarna usnja
Pavel Pirich.

»nanjem, strojna koža
Josip Pirich.

»manufakturo
Fr. Iglič, na Bregu pri Ptuj.

»špecijskim blagom
Mahalka & Korže.